



ПОЗОРИШТЕ.



УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по табака. — Стои за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — Претплатата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примно да разашиље овај лист.

РОМЕО И ЈУЛИЈА.

Трагедија у 5 чинова, написао Виљем Шекспир, с енглеског превео др. Лаза Костић, за српску позорницу удесио А. Хацић.

(Свршетак.)

Хајд', горки вођо, махнит возару!
Закрени махом у стеновит зјап
Живота мога доморени брод!
Да живи љубав! (Пије.) Збиља, лекару, Твој напој гром. У пољуцу сад мрем! (Умре.)

ПОЈАВА ШЕСТА.

Улази Лаврентије са жишком, будаком и мотиком у руци.
Лаврентије. Ромео! — Гле, она се буди већ!
Јулија. Ој, оче драги, камо војна мог?
Ја добро знам где треба да сам ја,
И ту сам збиља! — Где је Ромео? (Луна с поља.)

ПОЈАВА СЕДМА.

Улази Кнез и пратња му, Калуплет и Калуплетовица.
Калуплет. Еј, тужан! — Жено, погле мртву кнеп!
Калуплетовица. Јао, поглед ми је тај к'о звона звук,
На погреб што ми стари сећа век.

Кнез. Улази Монтекиј и други.
Ход'. Монтекију! Ти баш зарани
Испина, твога рано сарани.
Монтекиј. Еј, кнез! / жена м' ноћас издану,
Баш прогон сина учини јој край!
Зар има још замене невоље?
Кнез. Глед'амо, видећеш!

Донесох смртну момагоспод'нувест, тој је

Кнез (с поља.) Хеј, момче, кажи пут!
Јулија. Ко виче? Брзо драги ножу мој! (Зграби ромеов нож.)
Ев' у корице! (Прободе се.) Рђај, уби ме! (Умре.)

ПОЈАВА СЕДМА.

Улази Кнез и пратња му, Калуплет и Калуплетовица.
Калуплет. Еј, тужан! — Жено, погле мртву кнеп!
Калуплетовица. Јао, поглед ми је тај к'о звона звук,
На погреб што ми стари сећа век.

Кнез. Улази Монтекиј и други.
Ход'. Монтекију! Ти баш зарани
Испина, твога рано сарани.
Монтекиј. Еј, кнез! / жена м' ноћас издану,
Баш прогон сина учини јој край!
Зар има још замене невоље?
Кнез. Глед'амо, видећеш!

Донесох смртну момагоспод'нувест, тој је

Кам' ромеов слуга, шта нам вели он? он ви ће

Валтазар. (Мантуја)

Донесох смртну момагоспод'нувест, тој је

Те дође поштом из Мантове до од јеј

У наслади. (Пољубија.) Ох, врела су ти још!

До овог места, ове гробнице.
За оца свог овај ми даде лист;
А убиће ме, рече, улазећ,
Не оставим ли сама њега ту.

Кнез.

Дај амо писмо, да га прогледам. (После неког читања.)
Сведочи писмо светом опу реч,
Сву љубав им и смртну приповест!

Капулет.

Брат-Монтекињу! Амо руку дај!
Нек мојој кћери то бар буде дар;
Јер искат' вишне не можеш.

Монтекињ.

Ал' ја

Ти више дајем: салићу јој лик
Од чистог злата; нек Верона зна
Кад верно с' злато у лик улије,
Да слика каже верност Јулије.

Капулет.

Ромеов лик ће бити поред ње,
Крвиштива нашег јадне жртве две!
(Застор нада).

МИХАИЛО ШЧЕПКИН РУСКИ ГЛУМАЦ.

Дне 22. септембра године 1863. саранили су у Москви глумца Михаила Шчепкина.

Руске новине ожалиши тада с дубоком тугом и с припознавањем тога великог драматског вештака, највећега, што га Русија имаде. Руски лист „Дан“ прешијампао је по други пут животопис покојников, што му написа Срђа Аксаков 1855. о педесетогодишњој слави његовог глумовања. Из тог списка види се, шта може човек од себе да створи јаком вољом и трудом. За то ћемо ево и ми својој читалачкој публици да прикажемо тога генијалнога човека и глумца мислиоца.

У варошком позоришту у Курском, глумиће се једног вечера, месеца новембра 1805., у корист глумици једној тога позоришта. Младић један око седамнаест година, жива, духа пуна изгледа трчкаше тај дан ваздан час кући господара свога, грофа Волкенштајна, час онепт к позоришту. С лица си му могао читати и радост и узбуђеност и страх. Био је то момаћ грофов, по имену Миша: дали су му били, да прикаже поменутог вечера малу неку улогу место неког незнатног глумца, који се био поболео. Миша је био од рана детинства страстан пријатељ позоришта и глумљења; најмилија мисао, непрекидна и најживља жеља му је била, да изађе кад тад на позорницу као глумац. Сањарија му постајаја, и Миша крочи на даске, што се зову свет, у узлози поштанској слушчета Андрије у драми „Зоји.“ И од тога младића изађе на послетку дика и понос руске приказивачке вештине — глумац Михаило Шчепкин.

А да боме, нико оног вечера није ни слутио, да ће од тог младића бити кад вештак на

гласу, и само се по где смејаше, гледајући на њу у брижно му лице, и како му је толико стало било до тог незнатног догађаја; али је Шчепкин ни сам незнајући за што, осећао, како је та улога поштанској слушчети ударила правац његовом животу.

Први оглед глумачки испаде добро, и од то доба чешће давају Шчепкину помање, да боме различне улоге. Чим се који глумац поболео, или претерао у разби-брзији те није могао глумити — за час и за други научио би Шчепкин улогу тога глумца и глумио би сваки пут доиста боље од онога, ком је најпре била намењена. Једном речи: Миша је играо све на свету у маленој позоришној друžини у Курском.

Мало по мало па публика заволи Шчепкина. Што је чешће глумио, све је већма напредовао, и не потраја дugo, а он виде и сам и сви други с њиме, даје баш рођен за позориште. Но, како није био ни изображен као што треба, нити је икад у свом веку видео ког вештака, који би иоле имао знања и умења у вештини позоришној, или бар колико толико уметности, како ваља на позорници говорити, како ли се држати: — то не знаде Шчепкин ни замислити у памети својој идеал оног лица, које кад приказиваше, те тако мораде по обичају тек угледати се на оне, што му најближи беху. Али и најнеприроднија улога даје се духом задахнути, и Шчепкин је оживљавао жаром свога срца сваку изушћену реч, а да ли је било то у свом реду или не, на то се он не осврташе; нико не умде рећи са шта је то тако, али свако се занесе за тим новим, свежим талентом.

(Наставиће се.)

ЈЕДНА ФРАНЦУСКА ГЛУМИЦА.

(Свршетак.)

Она је на једанпут остарила, пошто су се у течају пропле године најзначајне силе на позорници паријској здружиле, да приреде њојзи у част и корист свечану представу, која је имала бити њена последња оправдана представа. Још неколико пута се појавила, ван очекивања, на позорници, али не, као што се мислило, што није могла одолети сили навике, него, као што се из надгробног слова могло с тугом разабрати, што је хтела и морала заслуживати новаца за своју децу. Од жестоког запаљења паде у кревет, на ком је после неколико дана испустила душу. Издахнула је као права хришћанка, и исповедив своје грехе примила је с највећом побожношћу свету причест. „Она није хтела никога варати,“ рече један уредник „Галоа“, који је на њезином гробу беседио, „па ни самог милостивог Бога, коме се на самрти смерно предала.“

Погреб Вирђиније Дежазетове беше горостасан израз опште жалости. Изгледало је, као да тешко искушавана Француска сахрањује срећу и весеље својих прошлих дана. Стотинама хиљада људи нагрнуло је и пратило је с изразом туге своју љубимицу до вечне јој куће, у гробље Пер-Лашес. Скромна старица није могла ни сањати, да ће јој пари-

злије указати већу почаст, него најславнијим синовима француским, чија се имена славе у историји. Птичици, што је певукала и цвркутала скочући од гранчице до гранчице, учињене су почести, што приличе орлу. Није се та почаст само њој одавала, него читавој једној прошлости, што беше пуна шаренила, сјаја, пуна духа и великолепности, коју ће да покрије надгробна плоча вирђинијина. „Ипала је једна звезда“, тужи Павле де Ст. Виктор, „утрнула је последња искрица жеравице на сада угашеном огњишту, разбио се драгоцен адићар, који се не може више набавити. Вирђинија Дежазетова носи собом у гроб последњи мили осмех оне уметности, оног позоришта, а и оног друштва, што га нестаје и што ће са свим да ишчезне“. Можда би имали многи право, да је осуде, али ко има срца, да се први баца каменом на Вирђинију Дежазетову? Она је живила и љубила, па за то што је много љубила, прашта јој се.

Син њезин Евђен познат је као компониста и писао је већ више оперета, а кћи јој Хермина певачица је и покушавала се већ и у компоновању.

СЛУСТАЊА.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Први доктор.) Та романтична драма по шаблону оне француске школе, која у позоришном ефекту тражију славу своју, приказана је на нашој позорници 28. марта б. г. први пут. У њој нам се износи страсна љубав принца, који је најкому својом стекао себи имена и гласа као лекар, а који се, на своју несрећу, заљубио у некадању своју господарницу, маркизу Павлину Рейнеријеву. Он волије страсно Павлину, а и она њега, шта више она се у потаји и венча с њиме, али за то ипак кад дође до прелома између ње и горде јој матере аристократкиње, тог сиромах првог доктора мора најпре у Бастиљу, а за тим у свет, да после многе напаље, баш за време француске револуције, нађе опет своју жену, коју хоће сељаци да убију, што је аристократкиња. Изнемогли, умом ослабели доктор и прими тане, које беше његовој жене, и замењено, и умире не за то, што је то тако морало бити, него за то, што су тако за добро нашли два француска писца, Буржоа и Диманоар, којима је само до тога стало било, да изненадним завршетком измаме још коју сузу од слушалаца,

који су за ћуних 6 чинова имали довољно прилике, да се увере, да ли имају живце од гвожђа.

Представа овог комада и у целини и у подобностима испала је на опште задовољство. Публика је била тако рећи занесена игром наших глумача. Томе је најбољи доказ, да је све приказиваче главнијих улога, што се врло ретко забива, бурно изазвала. То одликовање потпуно су заслужили у првом реду Ружић (први доктор) и Ј. Сајевића (Павлина), а у другом реду Сајевић (Сен Лис), Д. Ружићка (маркиза Рейнеријева), Лукић Л. и Б. Хадићева. Ми бисмо управи световали, да тај комад, и ако иначе заслужује да се због извесне игре наших глумача још по који пут прикаже, не понавља сада, него нека га остави за зимну сезону, када бар не ћемо имати ту невољу, да се за ћуну три и по са-хата боримо с врућином, која је тога вечера тако велика била у позоришту, да смо управо у зноју лица свога кусали то сваковремним зачинима јако зачињено јело француске драматичне кухиње.

С.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

13. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 11.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 16. АПРИЛА 1876.

ПРВИ ПУТ:

ПРУЖАЈ СЕ ПРЕМА ГУБЕРУ.

Шаљива игра у 3 чина, од Ст. Богуславског. С пољског.

ОСОБЕ:

Гроф Хенрик	Сајевић.
Едвардо Всејовски	Дукић.
Адела, његова жена	Ј. Сајевићка.
Рипсова	Ј. Поповићева.
Целина, њена кћи	Ј. Хацићева.
Вацлав, списатељ	Марковић.
Моргинг	Јуришић.
Слуга у Всејовскога	Божковић.
Слуга рипсовичин	Вунић.

Збива се у Варшави, у наше време.

У суботу 17. априла први пут: „ПОЛА ВИНА, ПОЛА ВОДЕ.“ Шаљива игра у 1. чину, од К. Трифковића. — За тим: „ГРЕНГОАР.“ Позоришна игра у 1. чину, од Банвиља, првео Ј. Ђорђевић.

Поштовани претплатници умоляјавају се, да би изволели исплатити први део своје претплате у књижарској трговини браће Нововића, улица Карађорђеве бр. 1.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичном) од 9—12. пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 дн. а вр. у српској народној задужној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

БОЛУЈЕ: Ј. ПОПОВИЋ.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.